

**PROGRAM DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH  
UCZNIA Z TRUDNOŚCIAMI W NAUCE**

**W SZKOLE PODSTAWOWEJ**

**W ZESPOLE SZKOLNO-PRZEDSZKOLNYM  
W SMOLCU**

**Smolec, 1 września 2021 r.**

## **I. Założenia programu**

### **1. Wstęp**

Trudności w uczeniu są problemem nierozzerwalnie związanym z edukacją i szkołą, z którym nauczyciele coraz częściej spotykają się w swojej praktyce szkolnej. Trudności w uczeniu widoczne są w postaci rozbieżności między celami edukacji a osiągnięciami szkolnymi uczniów. Ucznia charakteryzuje:

- 1) trudność w rozumieniu i przyswajaniu materiału;
- 2) nieumiejętność uczenia się;
- 3) brak zainteresowania poszczególnymi przedmiotami i niechęcią do ich poznawania;
- 4) brak umiejętności w kierowaniu własnymi procesami psychicznymi;
- 5) bierność i rezygnacja wynikająca ze słabej aktywności myślowej;
- 6) nieumiejętność pokonywania trudności intelektualnych.

Aby pomóc uczniom w przezwyciężeniu trudności w nauce, szkoła przygotowała Program, którego celem jest zapewnienie efektywnej pomocy i wsparcia uczniom posiadającym trudności w nauce, tak aby każdy z nich mógł dostrzec swoje mocne strony i osiągnąć sukces na miarę swoich możliwości.

Program skierowany jest do uczniów szkoły, którzy doświadczają niepowodzeń szkolnych.

Trudności w nauce mogą wynikać z:

- 1) stanu zdrowia, zdolności, ogólnego rozwoju, osobowości, doświadczeń (także tych szkolnych) ucznia;
- 2) sytuacji rodzinnej ucznia (sytuacji materialnej, poziomu świadomości wychowawczej rodziców/opiekunów, liczebności, struktury rodziny, warunków bytowych, poziomu kultury, możliwości intelektualnych rodziców/opiekunów, dbałości o dziecko, współpraca ze szkołą, itd.);
- 3) sytuacji szkolnej (atmosfera szkoły, warunki lokalowe, wyposażenia naukowe, praca pozalekcyjna, kontakty rówieśnicze);
- 4) pracy nauczycieli (przygotowanie pedagogiczne, charakteru, postawy, empatii).

### **2. Cele szczegółowe Programu**

- 1) przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym;
- 2) wyrównywanie braków w wiadomościach;
- 3) indywidualizacja procesu nauczania;
- 4) rozwijanie zainteresowań i motywacji do pracy;
- 5) kształtowanie osobowości i pobudzanie wiary w siebie,
- 6) doskonalenie umiejętności szkolnych;
- 7) wdrażanie do systematycznej pracy;
- 8) podnoszenie jakości pracy szkoły.

### **3. Osoby zaangażowane:**

- 1) Dyrektor, wicedyrektorzy szkoły;
- 2) pedagog/psycholog/ logopeda/terapeuci;
- 3) wychowawcy klas;
- 4) nauczyciele poszczególnych przedmiotów;
- 5) rodzice.

## **II. Procedura identyfikacji uczniów z trudnościami i włączania ich do Programu**

1. Wychowawca klasy odpowiada za przeprowadzenie wstępnej identyfikacji uczniów z trudnościami w swoim oddziale.
2. Identyfikacja następuje na podstawie diagnozy w oparciu o:
  - 1) diagnozę wstępną: poznanie osiągnięć edukacyjnych uczniów klasy pierwszej, poznanie nowoprzybytych uczniów ze szczególnym uwzględnieniem ich predyspozycji;
  - 2) przegląd dokumentacji każdego ucznia przez wychowawcę pod kątem osiągnięć, zainteresowań i uzdolnień;
  - 3) analizę opinii i orzeczeń poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym specjalistycznych, pod kątem występujących trudności;
  - 4) obserwacja ucznia;
  - 5) monitorowanie osiągnięć uczniów
- 1) rozmowy z nauczycielami uczącymi w klasie;
- 2) rozmowy z uczniami oraz rodzicami/opiekunami prawnymi uczniów;
- 3) analiza wyników nauczania i testów diagnostycznych
3. Wychowawca do **30 września** każdego roku sporządza listę uczniów, którzy wymagają wsparcia i wraz z nauczycielami prowadzącymi zajęcia w klasie ustalają sposoby postępowania, działania w stosunku do każdego ucznia z listy (zgodnie z punktem III niniejszego Programu). Lista może ulegać zmianom w ciągu roku szkolnego.
4. Wychowawca przekazuje (w wersji elektronicznej, e-mailem) listę dyrektorowi, wskazując inne zajęcia edukacyjne, które pomogłyby uczniom z trudnościami osiągnąć cele edukacyjne.
5. Wychowawca po zidentyfikowaniu ucznia z trudnościami podejmuje rozmowę z uczniem i jego rodzicami/opiekunami, zachęcając do podjęcia zajęć dodatkowych organizowanych w szkole.
6. Wychowawca obowiązany jest informować o zajęciach dodatkowych i formach zapisu na godzinie wychowawczej.
7. Wychowawca jest koordynatorem działań skierowanych do ucznia, celem przezwyciężenia trudności w nauce.
8. Wychowawca obowiązany jest monitorować efektywność działań.

### **III. Działania nauczycieli skierowane do uczniów z trudnościami**

1. Wychowawca z nauczycielami ustalają działania, które będą podejmować w pracy z uczniami z trudnościami w nauce.
2. Do takich działań należą:
  - 1) poznanie ucznia z trudnościami przez nauczyciela (jego trudności, sytuacji szkolnej i rodzinnej);
  - 2) indywidualizacja w procesie nauczania:
    - dostosowanie wymagań edukacyjnych,
    - prowadzenie lekcji na kilku poziomach nauczania-uczniów dzieli się na grupy, które otrzymują zadania o różnym stopniu trudności,
    - różnicowanie poziomu trudności zadań i prac domowych,
    - powtarzanie z uczniami słabo opanowanych partii materiału,
    - stosowanie pytań naprowadzających, pomocniczych - metoda podpowiedzi,
    - podawanie wskazówek do rozwiązania zadania;
    - wdrażanie uczniów do zapisu zadań domowych poprzez systematyczną kontrolę nauczyciela,
    - w pracy z uczniem zwracanie uwagi na jego stosunek do obowiązków szkolnych;
    - docenianie wkładu pracy, wysiłku, aktywności, zaangażowania,
    - szybkie wykrywanie braków i luk w wiedzy, niedopuszczanie do pogłębiania się niepowodzeń dydaktycznych uczniów; indywidualne zalecenia wyrównawcze,
    - respektowanie odpowiedniego dla ucznia tempa pracy, wydłużenie czasu na opanowanie danego fragmentu wiedzy,
    - wprowadzenie pomocy koleżeńskiej, zachęcanie uczniów do wzajemnej pomocy w nauce,
    - umożliwienie indywidualnych spotkań ucznia z nauczycielem poprzez podanie do wiadomości uczniów stałych terminów konsultacji,
    - wzbogacenie lekcji o środki dydaktyczne, które wspomagać będą przyswajanie wiedzy przez ucznia – w zależności od potrzeb i stylu uczenia się ucznia;
  - 3) kształtowanie osobowości i pobudzanie wiary w siebie:
    - przeprowadzenie testu talentu w celu wskazania uczniowi jego uzdolnień,
    - zdiagnozowanie stylu uczenia się ucznia i wskazanie najskuteczniejszego sposobu uczenia się,
    - polecenie wykonywania dodatkowych prac np. referatów, prezentacji, które uczeń może zaprezentować na forum klasy,
    - korzystanie z metod nauczania aktywizujących uczniów: praca metodą projektów, odwrócona klasa, webquest,

- odejście od oceniania sumującego na rzecz oceniania wspierającego; ocenianie wkładanego wysiłku w wykonanie zadania,
  - nagradzanie aktywności uczniów poprzez dodatkowe oceny, ustne pochwały, informacje dla rodziców,
  - uczenie metodą analityczną - podział materiału na części,
  - praca w grupach - przydzielanie konkretnych zadań do pracy w grupie, z uwzględnieniem możliwości i umiejętności ucznia;
- 4) rozwijanie zainteresowań i motywacji do pracy:
- zachęcanie do brania udziału w określonych zajęciach dodatkowych oferowanych przez szkołę,
  - współpraca z rodzicami, pedagogizacja rodziców,
  - zawieranie kontraktów z rodzicami,
  - przygotowywanie dodatkowych ćwiczeń do pracy z dzieckiem dla rodziców - zaleca się, by ich zakres obejmował niewielki dział lub dotyczył kształcenia konkretnej umiejętności,
  - budowanie więzi klasowej - realizacja tematyki dotyczącej np.: poczucia własnej wartości, tolerancji, asertywności, orientacji zawodowej i szkolnej, technik uczenia się, umiejętności pokonywania trudności, podczas godzin wychowawczych,
  - prowadzenie rozmów mobilizujących do podejmowania wysiłku umysłowego, podkreślanie mocnych stron ucznia; wyeliminowanie krytyki w ocenie postępów ucznia,
  - wspieranie ucznia w przypadku niepowodzeń,
  - dostrzeganie postępów i osiągnięć ucznia, nagradzanie.
  - rozwijanie świadomości i odpowiedzialności ucznia za powierzane mu zadania i obowiązki.
- 5) organizacja innych zajęć edukacyjnych o charakterze doraźnym dla uczniów potrzebujących dodatkowego wsparcia – na wniosek nauczyciela przedmiotu do dyrektora szkoły i zgodą rodziców ucznia, z ograniczoną liczbą uczestników (max. 5), aby była możliwa realizacja założonych celów edukacyjnych;
- 6) w razie dostrzeżenia dysfunkcji rozwojowych, konieczność nawiązania współpracy z psychologiem/pedagogiem szkolnym;
- 7) inne, w zależności od specyfiki przedmiotu i wynikające z potrzeb i możliwości uczniów.

#### **IV. Współpraca z rodzicami**

1. Aby działania szkoły w zakresie udzielania wsparcia uczniom z trudnościami w nauce były efektywne, konieczna jest współpraca z rodzicami wychowawcy, nauczycieli oraz pedagoga/psychologa szkolnego.
2. Formy współpracy obejmują:

- 1) spotkania z rodzicami na temat dziecka i trudności;
- 2) kontrakty z rodzicami;
- 3) kontakty pisemne (e-mail/e-dziennik), aby informować o postępach ucznia;
- 4) dni otwarte;
- 5) konsultacje z nauczycielami przedmiotów;
- 6) konsultacje z wychowawcą;
- 7) pedagogizację rodziców;
- 8) porady pedagoga/psychologa szkolnego.

#### **V. Przewidywane efekty**

1. Uczniowie z trudnościami w nauce zostali zidentyfikowani i objęci w zależności od możliwości szkoły pomocą.
2. Uczniowie korzystają z zajęć dodatkowych oferowanych przez szkołę.
3. Wyniki uczniów objętych Programem poprawiają się.
4. Podnoszenie kompetencji nauczycieli.
5. Zacieśnianie współpracy w ramach grona pedagogicznego.
6. Podnosi się jakość pracy szkoły.

#### **VI. Ewaluacja**

1. Na koniec każdego okresu, po przedstawieniu proponowanych uczniom ocen, następuje ewaluacja podejmowanych przez wychowawców, nauczycieli, pedagogów/psychologów działań.
2. Ewaluacja obejmuje:
  - 1) skuteczność diagnozowania niepowodzeń uczniów;
  - 2) efektywność zastosowanych w programie działań skierowanych do uczniów posiadających trudności w nauczaniu.
3. Ewaluacji skuteczności diagnozowania niepowodzeń dokonuje osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły.
4. Ewaluacji efektywności zastosowanych działań dokonuje wychowawca danej klasy.
5. Ewaluacja prowadzona jest za pomocą obserwacji, analizy dokumentacji szkolnej (wyniki, obecności) i egzaminów zewnętrznych.
6. Wychowawca sporządza raport, który przekazuje e-mailem/poprzez dziennik elektroniczny nauczycielom uczącym w klasie/rodzicom do wiadomości dyrektora szkoły.

## **VII. Szkolenia**

1. Dyrektor szkoły organizuje co najmniej raz w roku szkolenia, które mają na celu wzbogacanie warsztatu pracy nauczycieli, do pracy z uczniami przejawiającymi trudności (metody i formy pracy, indywidualizacja, współpraca z rodzicami, jak rozmawiać z uczniami, itd.)

Program pozytywnie zaopiniowany i wprowadzony do realizacji przez Radę Pedagogiczną ZSP w Smolcu uchwałą nr ..... z dnia.....